

Let's talk about

strange?

SEX

baby!

Niels Boswinkel

Fieke van der Meer

De Waag, onderdeel van De Forensische Zorgspecialisten

Disclosure/belangen sprekers

Geen belangenverstrengeling

Geen (potentiële) belangenverstrengeling

Beide sprekers hebben geen conflicterende belangen

Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties¹

Bedrijfsnamen

- Sponsoring of onderzoeksgeld²
- Honorarium of andere (financiële) vergoeding³
- Aandeelhouder⁴
- Andere relatie, namelijk ...⁵

- N.v.t.
- N.v.t.
- N.v.t.
- N.v.t.

Spannend?

Agenda

1. Vreemde seks

- Wat is vreemd?
- Welke parafilieën zijn er?
- Wie hebben parafilieën?

2. Vreemde seks in je spreekkamer

- Hoe bespreek je dat?
- Hoe hanteer je dat?

3. Oefening in groepjes

4. Interactief rollenspel

**HOUD
WAT RUIMTE VRIJ
IN JE AGENDA
ZODAT JE SPONTANE
UITNODIGINGEN
KUNT
ACCEPTEREN**

Loesje

Opwarmertje

Opwarmertje

1. In de eerste DSM vielen seksuele deviaties onder de persoonlijkheidsstoornissen.
2. Dat parafilieën vaker voorkomen bij mannen dan bij vrouwen, komt puur doordat mannen veel meer porno kijken dan vrouwen.
3. Ongeveer een kwart van de mensen heeft weleens een parafiele seksuele activiteit gedaan.
4. De enige parafilie waar vrouwen meer interesse in hebben dan mannen, is fetisjisme.
5. Bij 65% van de zedendelictplegers is er sprake van een deviante seksuele interesse.

1. Vreemde seks

de Waag

**I AM NOT
STRANGE, I AM
JUST NOT
NORMAL.**

Wat is vreemd?

- DSM-5-TR: alles wat afwijkt van “de seksuele belangstelling voor genitale stimulatie of het voorspel van fenotypische normale, lichamelijk volgroeide en instemmende menselijke partners”
- Stable-2007: “seksuele interesses in activiteiten, situaties, mensen, of objecten die illegaal, ongepast, of hoogst ongebruikelijk zijn”

Parafilie = houden van iets dat afwijkt

**HETERO'S
ZIJN NIET NORMAAL**

**ER ZIJN ER
GEWOON MEER VAN**

Loesje

Wat is afwijkend?

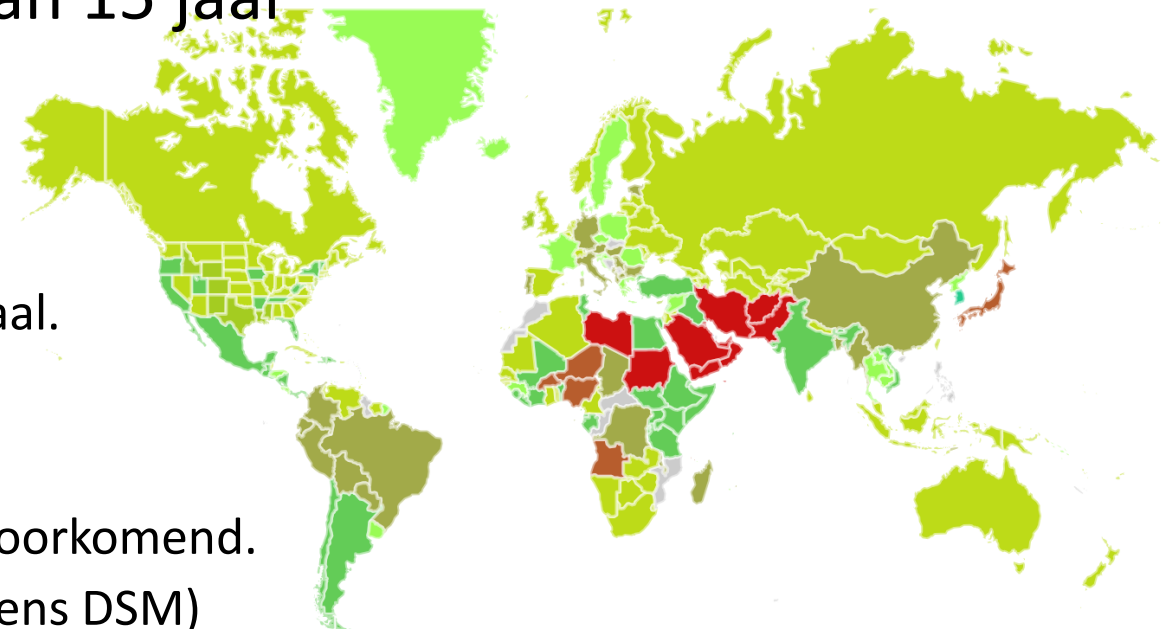
- Waarvan wijkt het af?
- Een norm, een “normaal”?
Welk normaal? Wiens normaal?

Is dit normaal?

Als volwassene seks met iemand van 15 jaar

- Nee!
 - In meeste landen illegaal.
 - Interesse in leeftijdsgenoten is normaal.
- Ja!
 - In bv Frankrijk, Zweden legaal.
 - Interesse in puberale meisjes is veelvoorkomend.
 - “lichamelijk volgroeid” (normaal volgens DSM)

Age of Consent Map:

Must be married	16 years old
< 13 years old	17 years old
14 years old	18 years old
15 years old	> 19 years old

Age of Consent across the World

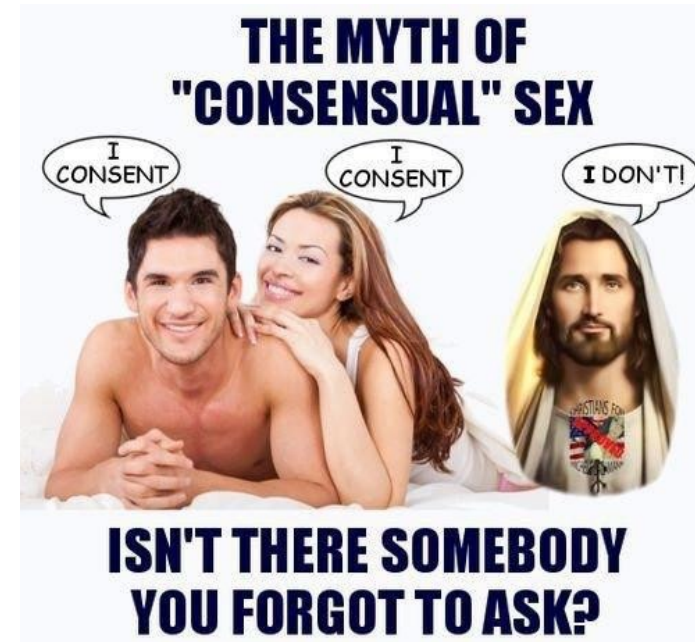
In the United States, the legal Age of Consent range state from 16 to 18 years old, with most states settir

ent ranges from as f

Is dit normaal?

Seks na de eerste date

- Ja!
 - Het komt veel voor
 - Het is niet illegaal
- Nee!
 - God wil het niet
 - Je bent een sloerie

Is dit normaal?

Opgewonden raken van ballonnen

- Ja!
 - Doe wat wilt
 - Je doet niemand kwaad
- Nee!
 - Ballonnen zijn geen mensen
 - Het is een fetisj volgens de DSM

D

ographic

Evolutionair

- Mensen vallen op mensen
- die kunnen voortplanten
- Hoe verder daarvan af, hoe zeldzamer (devianter)

Maar: meest gebruikte zoekterm op pornosites..?

Waag

Er is niet één normaal

- Statistische normaal: wat het meest voorkomt
(onderzoek in Westerse, Engelssprekende populaties)
- Klinische normaal: wat wij niet ziek vinden
(DSM: in Westerse, witte culturen, Amerika, bv PCL-R)
- Sociale normaal: wat wij niet raar vinden
(in onze hoogopgeleide, vaak autochtone, progressieve, zorgverlenersbubbel)
- Juridische normaal: wat de wet niet veroordeelt
(in Nederland anno 2024)
- Seksuologisch normaal: niets is gek!

Welke parafilieën zijn er?

Welke parafilieën zijn er?

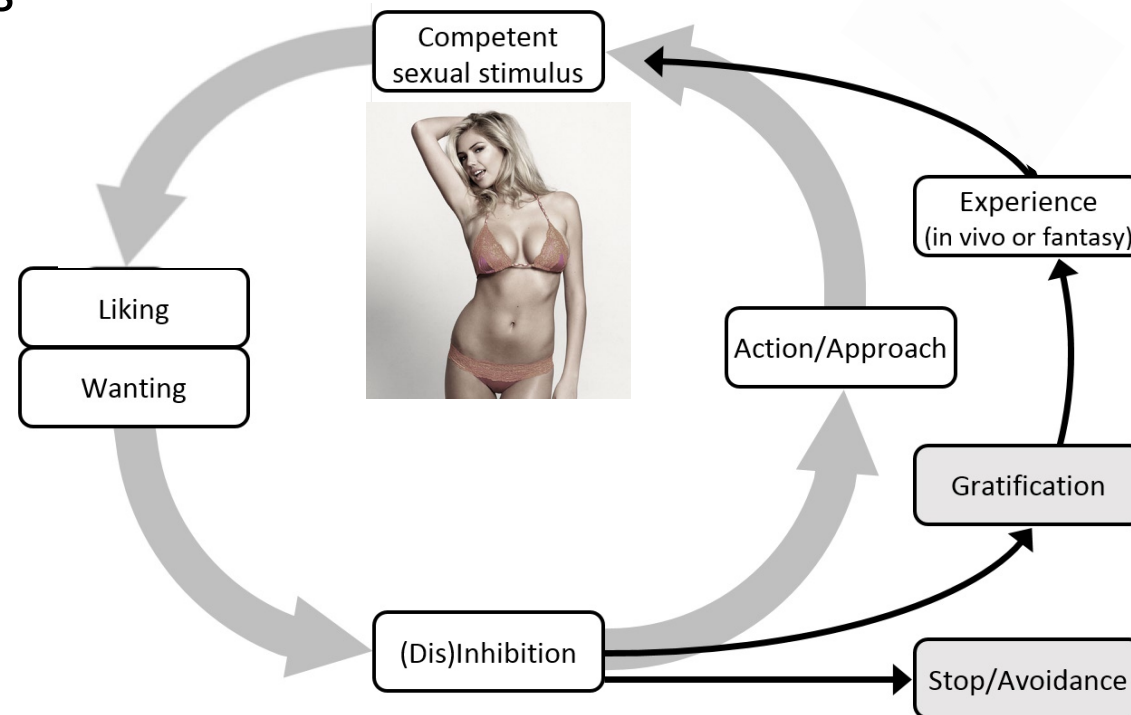
Voyeurisme

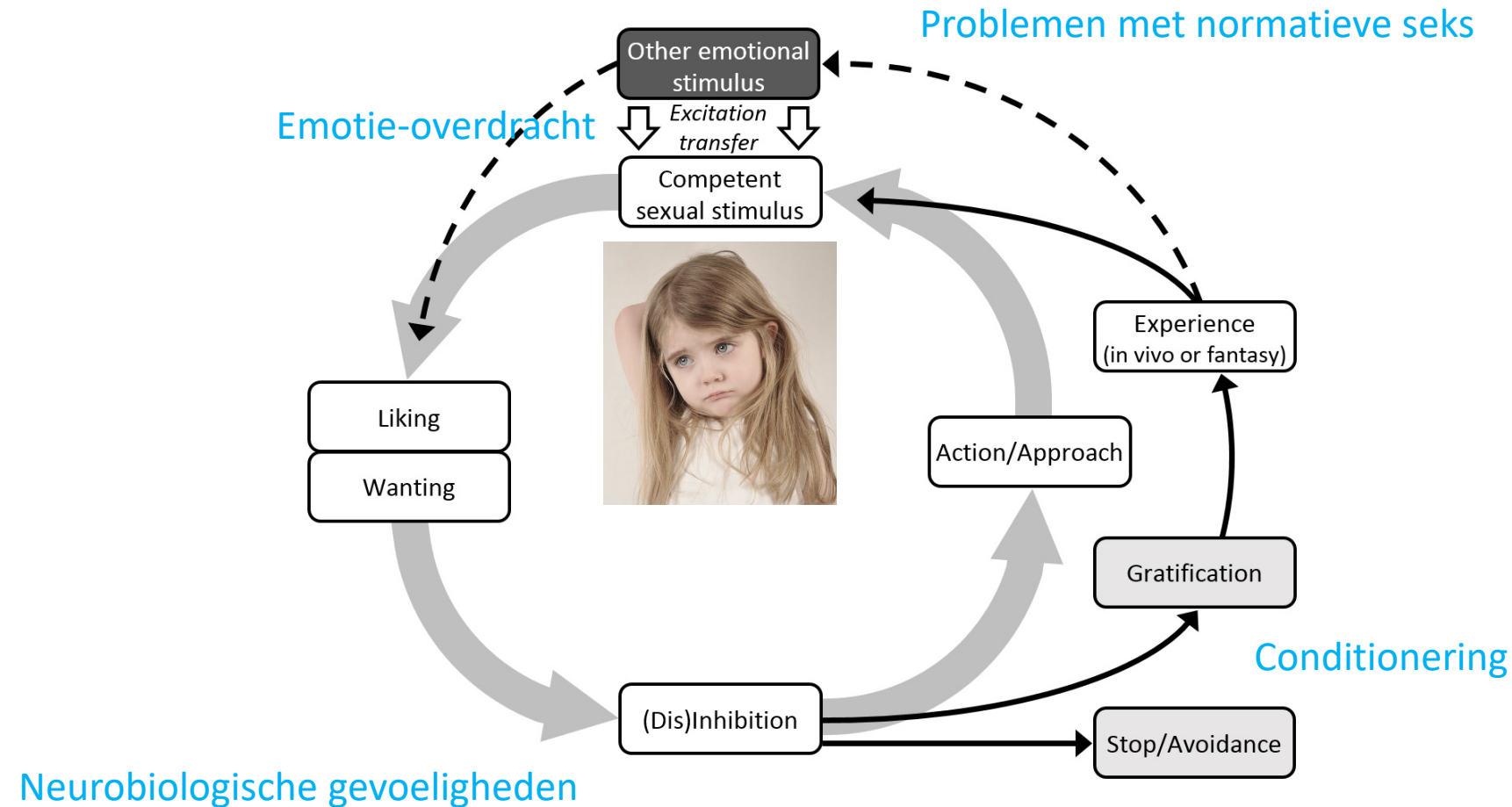
Hoe werkt seks?

Orgasme = belonend, seks = verslavend

Seksuele motivatiecyclus

Hoe werkt vreemde seks?

Waarom praten over vreemde seks?

- Seksuele interesse in...
 - exhibitioneren → exhibitioneren
 - nonconsent → aanranding, verkrachting
 - kinderen → kindermisbruik(materiaal)
 - fetisj → SGG?
 - BDSM → SGG?
 - Luiers → SGG?
 - Transvestie → SGG?
- Enige parafiele interesse/gedrag vergroot de kans op SGG
- Hoe meer parafilieën, hoe groter de kans op SGG

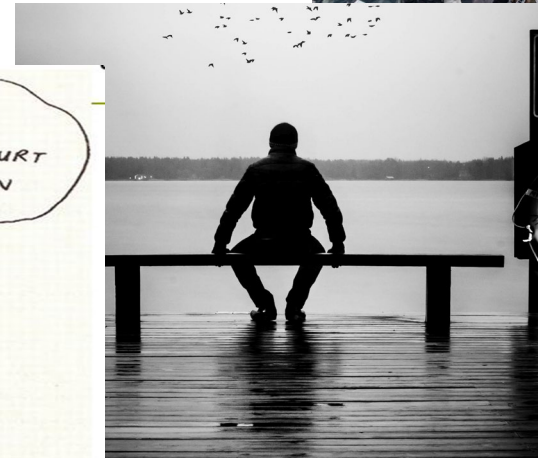
Waarom praten over vreemde seks?

1) Veel misvattingen

- Seksueel afwijkend gedrag gaat altijd van kwaad tot erger
- Alle pedo's zijn plegers

2) Lijdensdruk

Schaamte, stigma en taboe

Waarom praten over vreemde seks?

Wie hebben parafilieën?

de Waag

Wie hebben parafilieën?

Vader

Wie hebben parafilieën?

Wie hebben parafilieën?

Parafilie	Enige interesse, Mannen	Enige interesse, Vrouwen	Enige interesse Totaal	Absolute interesse/ Verlangen	Regel- matige ervaring
Voyeurisme	60.0	34.7	46.3	9.6	2.1
Fetisjisme	40.4	47.9	44.5	8.3	3.4
Exhibitionisme-ruim	35.0	26.9	30.6	4.8	0.8
Frotteurisme	34.2	20.7	26.7	3.8	0.7
Masochisme	19.2	27.8	23.8	4.9	1.4
Sadisme	9.5	5.1	7.1	1.2	0.3
Transvestitisme	7.2	5.5	6.3	0.6	0.5
Exhibitionisme-strikt	5.9	3.4	4.5	0.3	0.1
Pedofilie	1.1	0.2	0.6	0 ^a	0

a In het Canadese onderzoek is naar het verlangen naar seks met kinderen onder de 14 jaar gevraagd.

Ongemakkelijk?

2. Vreemde seks in je sprekkamer

de Waag

Hoe **bespreek** je dat? (1)

- Begin er zelf over
- Normaliseer, noem het belang
- Erken schaamte, taboe en ongemak
- Gebruik gangbare woorden: vagina, penis, masturberen, etc.
- Respecteer grenzen, vraag toestemming er later op terug te komen

Hoe bespreek je dat? (2)

Relaties

Hoe verloopt je relatie? Hoe ziet je seksleven eruit? Soloseks?
Interesses, fantasieën?

Ingrijpende gebeurtenissen

Nare seksuele ervaringen? Hoe gaat het nu met seks?

Klachten

Op seksueel vlak, pijn of dat het niet lukt?
Jij/je omgeving klachten door je interesses?

Coping

Gebruik je seks om met spanningen om te gaan?

Hoe bespreek je dat? (3)

Welke vragen kun je stellen over seksuele interesse en seksuele identiteit?

1. Interesse/voorkeur
2. Tevredenheid/klachten
3. Gedrag
4. Fantasieën

Hoe hanteer je dat? (1)

- Zie het als het uitvragen van elk ander levensgebied, wees nieuwsgierig en oordeelsvrij
- Seks is voor velen net zo belangrijk als het beladen is, zeker als het 'vreemd' is
- Geef je eigen grenzen aan, verwijs eventueel door naar een collega of seksuoloog
- Je mag ongemak voelen!

Hoe hanteer je dat? (2)

Onderzoekend

- Onderzoeken op inhoud
 - Roze bril (impact voor zichzelf: +S+)
 - Klachtenbril (impact voor zichzelf: +S-)
 - Veiligheidsbril (impact voor anderen: +S-)
 - 3D-bril (betekenis voor zichzelf: ~S-?)
- Onderzoeken van het deviante
 - Inspector Columbo
 - Interpersoonlijk (in het midden van de Roos van Leary)

Hoe hanteer je dat? (3)

Interpersoonlijk

- Kosten-/batenanalyse: wat heeft het gekost/opgeleverd?
- Controleerbaarheid: drang vs support system
 - Hoe zit het met aan-/afwezigheid steunsysteem?
 - Hoe steunend/afwijzend is die en hoe beïnvloedt dit zowel de klachten als het gedrag van de cliënt?
- Geheim
 - Wat doet de client eraan om dit onzichtbaar te houden voor anderen?
 - Hoeveel last heeft hij van zijn dubbelleven?
 - Wat heeft hij nodig om minder last te ervaren?

Hoe hanteer je dat? (4)

- Overdracht en tegenoverdracht
 - Wat gebeurt er in de kamer?

Hoe hanteer je dat? (4)

Tegenoverdracht

Happiness

Vignet (1)

Een 33-jarige cliënte heeft vorige sessie tamelijk uitvoerig over haar fantasieën verteld (BDSM, behoefte om gedomineerd te worden), over de spanning die dit geeft, en over de tijd die zij daarmee bezig is. Zo vertelde ze dat ze op haar werk fantasieën heeft over haar autoritaire leidinggevende, dat ze wegdroomt tijdens het werken, dat ze geregeld naar de wc moet om tot rust te komen, en dat ze van de weeromstuit minder vrij tegen haar leidinggevende durft te praten. Thuis merkt ze last te hebben van 'naweeën'. Ze is er met haar hoofd niet bij, ze komt te laat bij de crèche om haar dochter op te halen, ze raakt afgeleid door zware mannenstemmen onderweg, en heeft voortdurend de neiging om thuis op de bank te gaan zitten en zich te verdrinken in haar fantasieën (en de mening die ze daarover heeft).

In de huidige sessie tref je vooral een stroeve, terughoudende, in zichzelf gekeerde cliënte aan, die meermaals aangeeft het vooral te hebben over de klachten waar zij tegenaan loopt (stemmingsproblematiek). Ze refereert niet eenmaal aan haar ontboezemingen van de vorige week, ze spreekt niet over seksualiteit maar geeft ook inhoudelijk niet aan wat ze vond van het gespreksonderwerp van de vorige keer.

Vignet (1)

Opdracht: Bespreek de volgende vragen met je buurman/-vrouw. Als je er aan toe bent, kun je deze ook in de vorm van een rollenspel uitspelen om te ervaren hoe het is voor de cliënte en (vooral) hoe het is voor de therapeut.

Vragen:

- Wat doe je?
- Hoe voelt het om *toch* te spreken over seksualiteit?
- Welke bril kun je het beste opzetten?

Vignet (2)

Een 48-jarige cliënt heeft vorige sessie tamelijk uitvoerig over zijn fantasieën verteld (voyeurisme), over de spanning die dit geeft, en over de tijd die hij daarmee bezig is. Zo vertelt deze man dat hij eigenlijk nooit kookt maar juist zijn vrouw aan het koken is een rondje gaat wandelen. Hij heeft een hele route langs achtertuinen van woningen waar hij verschillende jonge vrouwen weet te wonen, die rond die tijd douchen of zich omkleden. Hij heeft ook een drone met camera die hij geregeld langs hoger gelegen ramen laat zoeven. Deze man zet zijn opnames op zijn computer, 's avonds als zijn vrouw slaapt, rubriceert deze en raakt geregeld opnieuw seksueel opgewonden waarna hij zich gaat masturberen. Hij fantaseert veel over de vrouwen die hij gefilmd of gezien heeft, rumineert deze overdag en verkeert voornamelijk in zijn fantasieën. Als gevolg van deze interesse slaapt hij vaak slechts vier uur per nacht, is hij als docent op het MBO niet altijd bij de les, en ervaart hij ook zelf steeds meer verwijdering in de relatie met zijn vrouw.

In deze sessie tref je een ontremde, enthousiaste en ook in contact wat grensoverschrijdende cliënt aan die direct verder wil spreken over zijn fantasieën. Ook noemt hij een aantal maal dat jij als therapeut ook in zijn droom of fantasie zat.

Vignet (2)

Opdracht: Bespreek de volgende vragen met je buurman/-vrouw. Als je er aan toe bent, kun je deze ook in de vorm van een rollenspel uitspelen om te ervaren hoe het is voor de cliënt en (vooral) hoe het is voor de therapeut.

Vragen:

- Wat doe je?
- In hoeverre ga je *verder* in gesprek over seksualiteit; wil of kun je het proces bespreekbaar maken?
- Welke bril kun je het beste opzetten?

Hoe hanteer je dat? (4)

- Overdracht en tegenoverdracht
 - Wat gebeurt er in de kamer?
- Genitale respons
 - Praten over seks kan lichamelijke reacties oproepen
 - Hoe ga je hiermee om?

3. Oefening in groepjes

de Waag

Let's Talk About

SEX

Fragment

de Waag

Telefoon

Oefening n.a.v. fragment

Clïënt met telefonische scatologie – met onderliggende behoefte aan contact.
Therapeutische carrousel: cliënt, therapeut, observator, souffleur.

- 1) Bedenk een manier om het onderwerp te bespreken (welke bril?)
- 2) Oefen dit
- 3) Wat voel je als therapeut?
- 4) Wat voel je als cliënt?
- 5) Hoe kunnen jullie hier mee omgaan?
- 6) Probeer dit uit

-> 15-20 minuten, dan nabespreken

4. Interactief rollenspel

de Waag

Eat It!

Leave It!

Improvisatie

Take home message

- De grens tussen normaal en afwijkend is vaag.
- Afwijkende interesses staan niet op je voorhoofd: het komt naar voren als we er aandacht aan besteden.
- Als je het bespreekt, kan er eerder hulp komen en dit kan preventief werken
- Ken je eigen gevoelens van overdracht en tegenoverdracht, wees je bewust van je mogelijkheden moeilijke zaken te bespreken en durf daarop te vertrouwen
- Gêne is een menselijke emotie: de cliënt heeft het en jij hebt het. De cliënt mag er wel van uitgaan dat jij kan omgaan met zijn/haar gevoelens of gedachten. En zo niet? Maak het dan bespreekbaar!

**WAAROM BINNEN
JE COMFORTZONE
BLIJVEN
ALS DAARBUITEN
VEEL MEER
TE BELEVEN VALT**

Loesje

Interesse gewekt?

- Webinar over Grooming: kinderlokken 2.0.
- Dinsdag 10 december 12.00 tot 13.00 uur
- GRATIS 😊
- Aanmelden via:
<https://dewaagnederland.nl/nieuws/de-waag/gratis-webinars-over-de-forensische-ggz>

Bedankt voor jullie aandacht!

Vragen?

Niels: NBoswinkel@dewaagnederland.nl
Fieke: fvandermeer@dewaagnederland.nl